

F9/2009 - Martin Srb - z korunního prince králem

Rozhovor s vítězem ankety o nejkrásnější českou poštovní známku roku 2008

Slavomil Strnad

Výsledek ankety o nejhezčí českou poštovní známku roku 2007 nazval Jan Plachetka v loňské březnové Filatelii Hattrick korunního prince. Měl tím na mysli dosud nevidaný výsledek, kdy stejný tvůrce podílející se na tvorbě poštovních známek obsadil všechny tři medailové pozice. Anketa za rok 2008 sice takový výsledek na stupních vítězů již nepřinesla, ale rytec Martin Srb zaznamenal jiný primát: všech šest známek, na kterých se v roce 2008 rytecky podílel, obsadilo místo v první desítce, včetně stupně nejvyššího. Na všechny ostatní známky tak zůstala volná jen čtyři další místa.... Dost dobrý důvod pro to, abych tohoto Mistra svého oboru požádal o rozhovor pro náš časopis.

Jan Jakub Hartmann je pro většinu filatelistů asi neznámý umělec. Kdy jste se poprvé dozvěděl, že byste měl jedno z jeho děl převést na poštovní aršík?

Bylo to někdy na jaře roku 2007. Do výtvarné komise České pošty byly předloženy návrhy na zpracování dvou obrazů J. J. Hartmanna z cyklu Čtyři živly, které Národní galerie nově získala do svých sbírek. Pro přepis na aršík jsem si vybral Alegorii vody. Zaujal mě přitom detail, který se jevil jako mimořádně nosný pro zpracování na samotnou známku. Hned zpočátku bylo zadavatelem rozhodnuto, že aršík bude vytištěn ofsetem, pouze jeho známka bude kombinací ofsetu a rytiny. Hned na počátku práce však nastal problém – obraz je totiž příliš temný a je opatřen silnou vrstvou vrchního laku. Získání kvalitní předlohy se tak ukázalo jako velmi obtížné. Od počátku jsme proto úzce spolupracovali s Poštovní tiskárnou cenin i Národní galerií, kde museli obraz opakovaně vyfotografovat.

Tím ale vaše práce zdaleka nekončila – vlastně jste byl teprve na jejím začátku?

Ano, moje práce na této emisi trvala ještě několik měsíců. Na obraz jsem se byl v galerii ještě několikrát podívat, abych si ověřil některé detaily. Přes měsíc jsem pracoval na kresbě, zhruba stejnou dobu trvalo vytvoření rytiny. Jen tyto práce si vyžádaly kolem třista hodin času! K tomu bylo třeba ještě připravit rytinu pro FDC a návrh na razítko prvního dne.

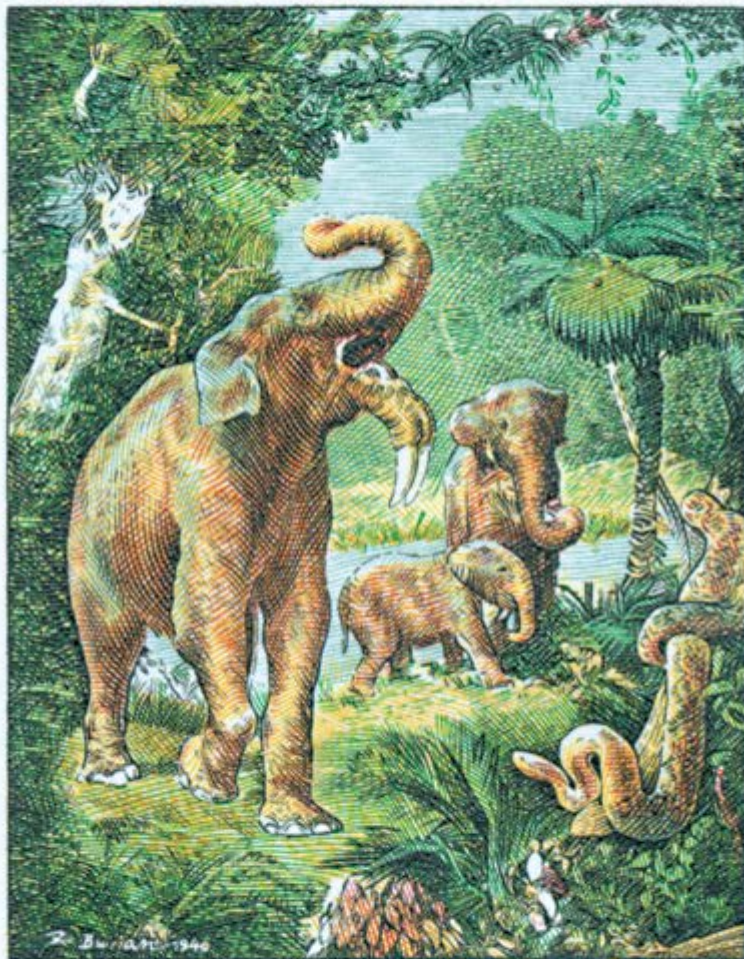
Práce na známce, která má být tištěna kombinací ocelotisku a ofsetu, je odlišná, než když se má tisknout několikabarevnou rytinou. Při soutisku ofsetu a rytiny musí být rytina vytvořena tak, aby se mohla prosadit podkladová ofsetová barva. Při několikabarevné rytině se ryté barvy naopak doplňují a překrývají, aby vytvořily kompaktní celek. Tomu odpovídá i odlišné zpracování přípravné liniové kresby....

To ale prozatím v české známkové tvorbě, pokud jde o emise umění, jsou případy méně časté, většina známek byla zhotovena pětibarevným ocelotiskem. Kdy jste se k takové práci vlastně poprvé dostal vy?

Jako zaměstnanec Státní tiskárny cenin jsem se od roku 1977 začínal seznamovat s prací jiných rytců poštovních známek i bankovek. Od roku 1984 jsem začal blíže spolupracovat s Josefem Lieslerem, který mě k práci pro rytí známek doporučil. V roce 1988 jsem pak dostal zakázku na svoji první rytinu poštovní známky – šlo o známku Československa Pof. č. 2898 z emise Ochrana přírody, která byla vydána v roce 1989. Od té doby jsem až do současnosti vytvořil rytiny více než jednoho sta českých poštovních známek, stejně tak jako rytin obálek prvního dne a celin. Na emisi Umění jsem se poprvé podílel v roce 1997, kdy byla vydána známka s mým ryteckým přepisem díla T. F. Šimona Pařížští antikváři. Mým nejnáročnějším úkolem v oblasti ryteckého přepisu původní malířské tvorby byla prozatím známka Pof. č. 453 – Zdeněk Burian, která ale zároveň patří i k mým nejoblíbenějším.

Pokračování rozhovoru najdete v čísle 9

ČESKÁ REPUBLIKA

25 Kč

DEINOTHERIUM 1940
ZDENĚK BURIAN (1905-1981)
UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

M. SRB 2005